

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Városi közgyűlés.

Biró Károly polgármester elnökolt Szabadka törvényhatósági bizottságnak mai ülésén. Talán éppen ezért választotta *Pertich Mihály* ezt a napot, hogy bevezesse az új pártot, elég szerencsétlenül bár, de elég jellemzően.

Azért választotta a mai napot, mert azt hitte, hogy a polgármester az elnöki székről nem fog reflektálni kifogásaira. Ebben csalódott, mert *Biró Károly* a *Pertich Mihály* által rosszul megvilágított kérdéseket helyes világításban mutatta be a közgyűlésnek, s így elvette *Pertich* felszólamlásainak az élet.

Szerencsétlensége volt a felszólamlónak ez is, de még nagyobb szerencsétlensége volt, hogy merő kortesfogásból felekezeti kérdésekkel állt elő a polgármesteri jelentéshez anélkül, hogy ezek a felekezeti kérdésekkel való előhozakodás alkalomszerű lett volna.

Bizonnyára sajnálatra méltó ebben a nagy katolikus városban, hogy a katolikus kérdéseket kortesesszököknek használják fel, s így nem csak a katolikus vallás méltóságát sértik, hanem megtévesztik a kath. hívők lelkeit is, s a társadalmi gyűlölködést szidják tudatosan. Ezzel tehát nem a mai kormányzatnak, hanem magának Szabadka társadalmának ártanak és a kath. vallás tekintélyének, melylyel meggondolatlanul játszanak.

Azt hisszük, hogy Szabadkának nincs egyetlen komoly, őszinte katolikus sem, aki azt vallásához méltónak tartaná, s aki el ne itélné azokat, akik a kath. vallás ügyeit szükségtelenül hadakozó fegyverül használják békét, egyetértést zavarva, bolygatva épen a katolikus vallás tanításának ellenére.

De meg vagyunk győződve

arról is, hogy *Pertich Mihály* mai szereplése minden komolyan hívő katolikusban megerősítette azt a tudatot, hogy a mai kormányzatra okvetlenül szüksége van, mert az a kath. hívők ügyeit tiszteli és megvédeni tudja azok ellen, akik kortesesszöközt, a társadalmi békét megbontó fegyvert látnak csak a vallásban, mert ezek ma a katolikus, holnap a református, holnapután az izraelita vallást képesek Don-aijottokként izgató fegyverül használni.

A gymnasium jellegének kérdése és tavankuti templom kérdésének meghallgatása nagy baklövés volt. Hát *Pertich Mihály* nem volt-e polgármester, hát ő miért nem bolygatta a gymnasium jellegének kérdését, mért nem szegezett dárdát a miniszter mellé, mért nem vont a felelősségre ezért Mamuzsich Lázárt. Hja, akkor dehlőn volt az ő csillaga, most pedig kezd homályosodni a jobb idők hajnalában. Épen azért akar katolikus kérdéseket a hajánál fogva előrangtatni, hogy azokkal tündökölve, azt hitesse el, hogy ő még mindig tündököl.

Nos és a táblás kimutatás. Tizenhatsz év közigazgatásának hiányait állapította meg a mostani aerat megelőzőleg a belügyminiszterium. Ezekben a hiányokban *Pertich Mihály* is része volt. De most neki áll feljebb. Ég a háza, tüzet kiált, összezsúfolja a szomszédokat és váltig mutogatja, hogy nézzétek ég az új aera háza. Ezzel azonban csak azt nyerte el, hogy a szomszédok figyelmét eltéríti az ő égő házáról. Bizony le is hagyták égni, s annál szebbnek látják az új épületet, melyen még a kialudt tűz füstje sem hagyott nyomot.

Ez a közgyűlés elejének jellemzéséről. A közgyűlés lefo-

lyásáról szóló tudósításunk külföldben a következő:

Polgármesteri jelentés.

Biró Károly dr. polgármester kilenc órakor nyitotta meg a közgyűlést.

Vojnich Ferenc a póttárgysorozat, majd a polgármesteri jelentést olvassa föl. A polgármesteri jelentéshez *Pertich Mihály* szólalt föl. Nem is annyira a jelentéshez beszélt, mint inkább kortes szónoklatot mondott a tavankuti templomépítés, a gimnázium jellegének és az ugynevezett tábláskimutatás ügyében. A korteskedés azonban visszafelé sült el, mert a polgármester kimutatta, hogy a templomépítés ügyét nem ismeri, a gimnázium jellegének kérdésére a miniszteriumnál vájja a döntést, a táblás kimutatást meg rossz helyen emlegeti.

— A saját polgármestersége alatt emlegethette volna, hangzott jobbról is, balról is.

Reisner Lajos szerint pedig ügyrendellenesen is beszélt *Pertich Mihály*.

A jelentést egyhangulag tudomásul vették.

Az új főispán beigtatása.

Ezután olvassák a miniszteri leiratot, mely *Bezeredy István* főispánná történt kinevezését és *Schmausz Endrének* felmentését tudatja a város közönségével.

A tanács javaslata, melyet egyhangulag fogadtak el, a következő:

A törvényhatósági bizottság ezen magas leiratot tudomásul veszi és *Bezeredy István* főispán ur öméltóságának a szokott módon leendő ünnepélyes fogadtatását egyhangulag elhatározza, egyben a beigtató közgyűlés határnapját a főispán ur óhajához képest, f. évi október hó 29. dikének d. e. 9. órájára tüzi ki és arra Bács-Bodrogh vármegye, Zombor, Baja, Ujvidék város törvényhatóságát, valamint *Kállay Albert*, *Latinovics Pál* és *Péter Pál* főispán urakat meghívja, s a szükséges intézkedések megtételével a városi tanácsot bizza meg, feljogosítván azt, hogy a felmerülő költségeket az előre nem láthatóknak számlájánál fedezze.

A törvényhatósági bizottság a fogadó ünnepélyt rendező bizottságba *Vojnich Máté* h. polgármester elnöke alatt, *dr. Dembitz Lajos* főügyészt, *Szalay Mátyás* főkapitányt, *dr. Joó Aurél* h. főjegyzőt, *dr. Bölits József* közművelődési tanácsno-

kot, *Váli Gyula* mérnököt, *Scozza Zoltán* tűzoltóparancsnokot és *Paukovich Andor*, *Farkas Zsigmond*, *Varga Károly*, *Regényi Lajos*, *Vujkovicz Cz. Pál*, *dr. Milkó Izidor*, *dr. Manojlovics Vladiszlav*, *Lendvay Mihály*, *Gyelmis Gerő*, *Mucsy György*, *Baics Gergely*, *Birkáss Gyula*, *dr. Antunovics József*, *Kosztolányi Árpád*, *Meznerits Ferenc* bizottsági tagokat küldi ki.

Schmausz Endre bucsuja.

Ezután olvasták *Schmausz Endre* következő bucsuátiratát:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ő császári és apostoli királyi Felsége, f. évi szeptember hó 29-én kelt és e hó 9-án közvetlen tudomásomra jutott legfelsőbb elhatározásával — saját kérelmemre — Szabadka sz. kir. városának, 1895. évi augusztus hó 12-iki beigtatásomtól odaadással betöltött főispáni állásomtól legkegyelmesebben fölmenteni méltóztatott.

Ezen tény megszünteti azon kapcsolatot, mely engem több mint 9 éven át irányadólag Szabadka sz. kir. város sorsához és folytonos fejlődéséhez fűzött, de megszakítja ezen benső kapcsolatot is, mely engem a közjó előmozdítása, a város felvirágoztatása és érdekeinek minden irányban való hű képviselőnek biztosítására irányult munka és sokszor nehéz gondoskodásban, Önkhöz csatolt és becsületes törekvésben Önökkel egyesített.

Ennek köszönhetem, úgy vélem, azon jóindulatot, tiszteletet és hathatós támogatást is, melyben ezen tekintetes törvényhatósági bizottságnak tagjai részesítettek.

Az eredmények hosszú sora igazolja, hogy együttműködésünk nem volt eredménytelen.

Most midőn a válasz pillanata bekövetkező, a tekintetes törvényhatósági bizottságtól bucsut veszek, mélyen átértett kötelességemnek tartom, hogy azon megtisztelő támogatás, rokonszenv és tiszteletért amelyben engem ezen tek. törvényhatósági bizottság részesíteni kegyeskedett, legbensőbb hálámnak adjak kifejezést és amidőn szerény személyemet, fényes állásomból való távozásom után is rokonszenvük és kiérdemelni törekedett jóindulatukba ajánlanám, kérem a mindenható jószágos Istent, hogy elhatározásaik bölcsességében árasza bőséges áldását, Szabadka szab. kir. városára és annak általam mélyen tisztelt közönségére, hogy

Bácsmegeye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehérneműekben. Óriási választék nyakkendőben.

Botok, keztyűk, harisnyák és téli alsó ruhákban

LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Női és leány felöltőkben, gallérok, raglánok és Hawlockokban.

Gyermek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legujabb

divat szerint, Blousok, kosztümekek és aljak

Eisler Izsó divatáruházában Szabadkán, Főtér.

az a város és közönségének jóléte és polgárainak hazafias érzülete által, szeretett hazánk büszkesége és legfőbb támasza lehessen és maradjon, időtlen időnkig. Ugy legyen! Szabadkán, 1904. évi okt. 10-én.

A tek. törv. biz. lekötött hiva

Schmausz Endre.

A törvényhatósági bizottság javasolja, hogy Schmausz Endre főispánnak érdemei és emléke jegyzőkönyvileg örökítessék meg s a jegyzőkönyvi kivonat erről neki megküldessék.

Frankl István indítványozza, hogy a határozat nyomban hitelesítessék s a jegyzőkönyvi kivonatot küldött-ség vigye Schmausz Endréhez.

Janiga János dr. kívánja, hogy a törvényhatósági bizottság egyúttal üdvözlését is fejezze ki a főispánt ért legfelsőbb kitüntetés alkalmából.

Mindkét indítványt egyhangulag fogadták el s megbízták Frankl Istvánt, Gyelmis Gerőt, Kovács Jánost és Mamuzsich Félixet, hogy a jegyzőkönyvi kivonatot a közgyűlésből vigyék Schmausz Endréhez.

A többi ügyek.

Az V. alkapitányi állás szervezését a miniszter jóváhagyta. A IV. honvédszázadnak, a VI. honvédszázadnak és a 86. gyalogszázadnak 50—50 köböl fát utalnak ki.

Török Remiginsz, Szeldy András, Molnár József 48-as honvédeknek, Nojcssek Kálmánnak 10—10 korona havi segélyt szavaznak meg. Maros-Torda és Szolnok—Doboka megyék tűzkárosultjainak 10—10 korona, a szegedi siketnéma és vakok intézetének évi 10 koronát juttatnak. Szárits Fábrián szolgát, Neorcsics János vámpénztárnokot, Göncöl Gábor tűzoltót nyugdíjazzák és több özvegynek nyugdíját előírják. Az utadó költségvetést elfogadták.

A Chrysantemum kiállításnak 300 koronát és helyiséget szavaznak meg. A háziipari munkástelepet létesítik.

Tisztelgés és bucsu.

Bezerédy Istvánnál, az új főispánnál tegnap délelőtt tisztelgett a gazdakör Regényi Lajos elnök vezetése mellett. Hetven tagja a körnek jelent meg a főispán lakásán, hogy biztossítsa a működésében majd tapasztalható szeretetteljes támogatásról.

A főispán lakásának egyik termét töltötték meg a tisztelgők. Mikor Bezerédy István belépett, harsány éljenzéssel üdvözölték. Majd Regényi Lajos, a gazdakör elnöke mondta a következő szinte érzelmeiket és gondolatokat tartalmazó beszédet.

Méltóságos Főispán Úr!

Szeretettel jöttünk, hogy a gazdakör szívből jövő örömeinek adjon kifejezést azon alkalomból, hogy ő felsége a király épen Bezerédy István urat méltóztatott kinevezni Szabadka és Baja városok főispánjává. Tudjuk, hogy Szabadkát szereti, ismerjük fenkölt gondolkodását, hazafias érényeit, erélyét és mindenkor helyes ítélletét, mely nem engedi meg, hogy Szabadka közállapotainak felismerésében tévedjen. Igérjük, hogy a gazdakör minden egyes tagja hazafias kötelességének ismeri méltóságodnak támogatását minden nemes dolognak keresztülvitelében. — Éljen családja öröme a város és közhaza javára. És végül egy kérést bátorkodom fel- említeni és ez az, hogy méltóságod, mint a szabadkai gazdakör tagja, tartsa meg azon rokonszenvet és

ragaszkodást körünk irányában, a melyet iránta érzett és tanusított megalakulásának pillanata óta.

Éljen kísérte a kör elnökének üdvözlő szavait. Az éljenzés lecsillapultával Bezerédy István a következő szavakat intézte a megjelen- tekhez:

Igen tisztelt uraim!

Mélyen megatottak az elmondott, szívből jövő szavak és mélyen átér- zem annak a fontosságát, hogy a foglalkozásomhoz legközelebb álló kör tagjai üdvözölnek először. Igérem, mindent el fogok követni, hogy együttműködhessünk szép és nagy városunk felvirágoztatásán. Az Isten áldását kérve együttműködésünkre, szívből mondom, az Isten hozta Önöket.

Ezután a megjelentekkel kezét fo- gott, s akiket nem ismert, a kör elnöke mutatta be az új főispánnak. Egy negyedórai fesztelen társalgás után a tisztelgők elbucsuztak a főis- pántól.

A bucsu.

Schmausz Endrétől ma a szeretet- ről címzett nőegylet és az orvosi kar bucsuzott.

Ahhoz a kitüntetéshez, melylyel ő felsége a magyar király Schmausz Endre volt főispánt honorálta, midőn a Lipót-rend lovagságával feldiszi- tette, az egész országból visszhang gyanánt érkezett a tömérdek sok üdvözlő levél és távirat, fényes jele annak, hogy Schmausz Endre nem- csak Szabadka és Baja városoké volt, hanem áldásos működése révén az egész magyar társadalomé. Vajda Ödön zirci apát oly szép levelet küldött, melyet művészi értéke, bájos hasonlatai, folytán irodalmi nivón álló volta miatt egész terjedelmében itt közlünk:

Méltóságos Főispán Úr!

Nagyrabecsült Uram!

Méltóságod elhagyta főispáni szé- két, nyugalomba vonult s mi: a ma- gyar ciszterciták apátja és egész rendem Méltóságod elé megyünk, hogy elbucsuzzunk a főispántól, ki- nek fenhatósága alatt egy igen ked- ves intézetünk s ennek révén egész rendünk oly sokszor érezte Méltósá- god jószágát, nemes indulatát, hogy ha ajkunk nem is merete mondani, de lelkünk mindig érezte, hogy Mélt- óságod nemcsak főispánunk volt, de nemeslelkű jóbarátunk is. Ezért mi nemcsak tiszteltük, hanem őszin- tén szerettük is Méltóságodat.

Hogy mit vesztett a főispáni szék Méltóságod távozásával, azt a köz- ügyek érzékeny mérlege fogja meg- mondani, mely olyan súlyvesztést, minő Méltóságod visszavonulásával érte, ha még oly pontos számítással dobják is a serpenyőbe az ellenér- tékét, hosszas libegés nélkül nem viselhet el.

Hogy mi mit vesztettünk, azt azok tudják legjobban megmondani, kik Méltóságod nemes lelkét szerencsések voltak közelről szemlélni, kik érezték szíve melegét. De nekünk van vigasz- talásunk. Mert Méltóságod jósága nem egyszer hozta mozgásba szívün- ket, mint a csendes tó vizét a belé- dobott kő. Lehetetlen, hogy ne ér- dekelné Méltóságodat annak gyürü- zése! Igen! az a kő a szeretet gyü- rüit veri lelkünkön, melyek annál szélesebben karikáznak, mentől mesz- szebb vonulnak a központtól s ha

partot érnek, melyen tiszteletünk réve áll, visszafutnak, hogy új erőre kapva, induljanak megint a középből kifelé. Mi hisszük, hogy lelkünk e hullámverése továbbra is érdeklő Méltóságodat s ép ebben van vigas- zunk, mert ha elvesztjük főispánun- kat, megmarad jóbarátunk. Mi nem zárjuk be a hivatal kulcsával szívünk érzéseit, mi továbbra is tisztelői akarunk maradni Méltóságodnak s mikor eddigi jószágáért forró köszö- netet mondunk, reményt is fűzünk köszönetünkhöz, hogy nemes barát- ságát ezentel sem fogja megvonni tőlünk. Nehezen nélkülöznénk egy keblet, melyet még a felség is mélt- ótnak talált arra, hogy lovagi kereszt- tel ékesítse fel.

Midőn bucsuszavammal a magam és rendem háláját újból tolmácsolom, nagyrabecsült jóindulatát továbbra is kérve, vagyok igaz tisztelője Méltó- ságodnak

Zircen, 1904. okt. 11-én.

Vajda Ödön zirci apát.

Bucsuzó leveleket intéztek még a főispánhoz: Brankovics György pat- riarcha, Platz Bonifác főigazgató, Ruffy Pál, a pécsi és zombori polgár- mester stb.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, okt. 17.

A bajai politikai kulisszák mögül.

Az immár hónapok óta eltartó politikai csendélet hangtalan néma- ságát végre Baján is megzavarta egy levél. Ki írta, ki nem elég hozzá, hogy vasárnap délután a leghatáro- zottabb formában beszéltek város- szerte, miszerint levél érkezett, mely meghozta a téli választások első pozitív hírét.

Ellenzéki körökben beszéltek a dolgot, s így bizonyosan a szabadelvü- párt kapta a fenti értesítést, mert régi jószokása a bajai ellenfeleknek, hogy kipróbált sztratégák módjára résen állanak és lesik, egymás min- den mozdulatát. Már pedig a moz- golódás szemmel látható, a pártgyü- lésre siető pártvezérek komoly arc- kifejezése a maga halgatagságában is elég beszédes volt a tegnapi va- sárnapon.

Ugy a szabadelvüpart, mint az ellenzék korifeusai *bizalmasan* érte- keztek.

A tárgyalások eredményét a titok mélységes leple fedi és éppen ez a miszticizmus teszi valószínűvé azt a Bajára tegnap érkezett és közszájon forgó pozitív hirt, hogy Tisza István gróf biz nem hajlandó összetett kéz- zel nézni az országgyűlési ellenzék- nek egy az ország gazdasági jövőjét aláaknázó újabb obstrukciós manő- verét, hanem közéje ver a garázdál- kodnak és feloszlatja a szólásszabad- ság magasztos jogával élni nem tudó Házat.

A komolyabb bajai iparoselem méltatlankodással néz eléje a készü- lődő választási harcnak mert fél, hogy egyes demagógok vak fanatiz- musa megint kicsalja a választási heccek porondjára a műhelyében szorgosan dolgozó és a bajai ipar jóhírét mesze elvivő derék munká- sokat.

Ugyanezek az iparosok, kik eddig a függetlenségi párt oszlopai voltak, természetesen az ellenzékot tes- zik felelőssé a város belső békéjé- nek a télviz idején várható földula- tásáért és a hangulat az egyébként

is béke- és harcipártra szakadt ba- jai ellenzék kebelében ilyenformán nem valami emelkedett.

A polgárság zöme a szabadelvü lobogó alatt indul a harcba, és már most vissza-visszatér tömegesen ah- hoz a politikai hitvalláshoz, melynek jegyében Baja város negyedszázadon át oly üdvösen haladt előre a fejlő- dés ösvényén.

Az egységes bajai szabadelvüpart — biztos hír szerint — egy fölötte népszerű és Baján is közszeretettel álló bácskai főúr nevével száll a kö- zel jövőben várható küzdelembe, melyből hogy paizsszal kezében tér- jen haza ez a polgárság érdekeiért oly sokszor sikra szállott párt, Baja város jövő fejlődésének biztosításáért fölötte kívánatos.

S. Z.

— A szabadkai szintársulat Baján. Pesti Ihsz Lajos szintársu- lata f. hó 22-én, jövő szombaton kezdi meg a két hónapra terjedő bajai szezon a „Hajduk hadnagya“- val. Az idej bajai évad mint már megirtuk az ipartestületi színházte- remben fog lezajlani, még pedig előreláthatólag állandóan telt házak előtt, mert a bajai közönség igen élénk érdeklődéssel várja színészeit.

— A bajai plébániatemplom kifestése már befejezést ért és az ujonnan festett templom gyönyörű szép festményekkel ékesített falain most végzik az utolsó simításokat. Nemsokára megünneplik a fölavatást is, mely alkalommal már az új orgona hatalmas hangjainál száll majd az Ég felé a bajai hívők ezreinek áhitata.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. okt. 15-én

A folyosón Vészi József tegnapi beszámoló beszédéről irtunk, a ki a házszabályok revideálását mint *Szi- lágyi* Dezső politikai végrendeletének végrehajtását állította a köz elé. A függetlenségek, köztük első sorban *Polonyi Géza*, azt vitatják, hogy *Szi- lágyi* csak a technikai obstrukció ellen foglalt állást és ha élne, bizonyára ellenezné a költségvetésnek és az ujoncok megajánlásának praclusiv terminushoz kötését. *Rosenberg Gyula* az olasz provizoriumról szóló tör- vényjavaslat előadója lépett most a csoporthoz és azt kérdezte, vajjon elmondhatja-e ma záróbeszédét.

— Majd hetek múlva, fiam — ijesztgeti *Polonyi Géza* — mert mi bizonybelterjesvitára készülünk. Aztán nézd csak megérkezett *Kubik Béla* is. Közben lassan gyülekeznek az em- berek, míg végre $\frac{3}{4}$ tizenegy óra tájban megnyitották az ülést.

Elnök: Percel Dezső, aki mindenek- előtt György szász királyt parentálta el.

A napirendre tértek át nyomban, az olasz provizoriumról szóló törvény- javaslat folytatolagos tárgyalására.

Szülő Géza néppárti a javaslat ellen beszél rövid öt percig.

Kubik Béla a házszabályokhoz szól és fölpanaszolja, hogy az elnök nem engedte meg már, hogy *Krasznay szombati* határozati javaslatát pótlóan aláírja. Kéri, engedjék meg neki, hogy a határozati javaslatot aláírhasssa.

Elnök: A határozati javaslat tej-

jessé lesz benyújtásakor. Potlóan nem irható alá.

Ez incidens után folytatták az olasz proviziórúmról szóló javaslat tárgyalását.

Polónyi Géza beszélt. El volt készülve, hogy nagy támadás készül a magyar alkotmányosság ellen, mert mindig aggódik, a mikor gyakori a cimadományozás, a mikor osztály-sorsjátékra vagy Erzsébet-szanatóriumi sorsjegy kibocsájtására ad a kormány engedelmet. Emlékezik rá, mennyire felháborodott az egész magyar közvélemény a ischli klauzulának már a híreire is, pedig az ischli klauzula jelentéktelen dolog volt a most napirenden lévő törvényjavaslathoz képest. Mutassanak egyetlen egy oly nemzetet, amely élő törvényt segített volna megsérteni. Itt nálunk megtörtént, mert a az 1899. évi XXX. törvénycikket megsértette.

A szónok öt perc szünetet kért a mely után folytatta beszédét.

Elnök: Jakabffy Imre.

Polónyi Géza most beszédjének tulajdonképpen részére, a közjogi szempontokra tér át; aminek végén arra a konkluzióra jut, hogy a kormány eljárása után legjobb lenne a nemzetre appellálni. A kormány javasolhatná a királynak a Ház feloszlását. Kossuth határozati javaslatához csatlakozik.

A vitát holnap folytatják.

ZENTAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, okt. 17.

— **Vesztett macska.** Dr. Lovász Andorné bejelentette a kapitányságnál, hogy cselédjét, Szekeres Annát egy kóbor gyanus macska megmarta, Kéri, hogy cselédjét a Paszteur-intézetbe szállítsák. A rendőrség rögtön intézkedett az elszállítás ügyében, úgy, hogy ma reggel már Szekeres Anna el is utazott.

— **A zentai Népkör.** A zentai társadalom nemtörődőségének szomorú példáját látjuk abban, hogy a zentai Népkör, mint Zenta város egyik legrégebbi köre feloszlás felé közeledik. A kör helyiségében alig lézeng 3—4 ember, játéktermében pedig alig-alig akad valaki hetenkint. A vezetőség alig látogatja a kör helyiségét s így a tagok látva a közönyösséget, távol tartják magukat. Jó volna e régi intézmény fentartására a vezetőségnek több gondot fordítani.

— **Az »Otthon« ülése.** Tegnap este tartotta az »Otthon« a helyiség kérdésében ülését, de a hosszú vitát megelőzte Dala Károly vendéglősnek felmondása s így az ülés elhatározta, hogy átköltözik Dr. Matievits István házába.

— **Személyi hír.** Dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató városunkba érkezett, hogy személyes meggyőződést nyerjen a főgymnasium tantestületének működési eredményéről.

— **A zentai tekegyesület záró bankettje.** A zentai tekézó egyesület 1904. évi működését ünnepiesen fejezte be f. hó 15-én Dala Károly az egész környéken jó hírnévnek örvendő vendéglős helyiségében. Mint minden évben, úgy ez idén is szép számmal jelentek meg a záró banketten e virágzó egyesület fíradhatatlan tagjai, hogy a jó ételek és italok mellett áttekintést nyerjenek a f. évi eredményes működésükről, ragaszkodásuknak adjanak kifejezést

az egyesület fíradhatatlan elnökének és alelnökének: Mészáros főgimnáziumi tanár és Wendörfer postafőnök uraknak. Szónoklatokban nem volt hiány. Az ünnepies befejezést a tagoknak azon való sajnálkozásukban, hogy e nemes sportot télen át nem üzhetik, a reggeli órákban ért véget. V.

HIREK. TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Október 16. A szabadkai famunkások szakcsoportjának szüreti mulatsága a Szarvas féle vendéglőben.

November 6. és 20. Agarászversenyek. **Országos vásár.** Ujvidék, október 29, 30, 31-én, Ujszivacz október hó 24-én országos vásár.

Október 17. Szabadka város közgyűlése. **Október 29.** Bezeredy István, főispán installációja.

— **A demokrata községi párt.**

Tegnap kezdett vajudni az új párt. Pertich Mihály elnök kimondta ugyan, hogy meg is született, de nem igen hiszik el, mert szavazó polgárok nem igen voltak abban a tömegben, mely megtöltötte a Pest szálloda termét, s amely előtt Mamusich Lázár a szociáldemokraták elveit fejtegette, helyre igazítva még *Jurics* elvtárs közbeszólásait is. Vajudik, vajudik a párt és alighanem meg is fog születni a kis egér. A francia így jellemezné a tegnapi gyűlés lényegét: »mennyi kotkodácsolás egy tojás miatt.«

— **Szabadságon.** *Venczel* Lajos h. főszámvevő, aki egészsége helyreállítása végett hat heti szabadságot kapott, további gyógykezelése végett újabb hat heti szabadságért folyamodott.

— **Epizódok az éjszakából.** Derék mentőinknek az elmúlt éjjel ugyancsak talpon kellett lenniök. Óráról-órára jöttek az utcai támadások színhelyéről és nagy gyorsasággal kellett működniök, mert a sebesülések kevés kivétellel veszedelmesek voltak. 7 órakor Miskolci János munkást a VI. körben egy csapat legény megtámadta és a lábán megbicskálták. 8 órakor Polyákovits Jánost az V körben egy közeledő legénycsapat golyóval fogadta amely balkarjába furódott. -- 9 órakor Szabó András egy lakodalmas csapattal találkozott ugyancsak az V. körben, a jókedvű legények egyike kétszer egymásután hátra szurta.

— **Veszedelmes szórakozás.** Az V. és VI. körű fiatalság körében egy idő óta veszélyes játék jött divatba. Vasár- és ünnepnapok délutánjain csoportostul kimennek a régi vágóhid előtti térre és ott kövekkel dobálják egymást, sőt egyesek még löfegyverekkel is experimentálnak. Tegnap délután Kőszegi István nevű legény virtuskodott egy revolverrel, de a játék komolyan végződött, Nagy Mária nevű leányt a vigyázatlan lövöldöző a lábán megsebesítette.

— **Daltársulat az Otthonban.** Az alábbi névsor is igazolja azt az érdeklődést, amely az Otthon kávéházban működő orpheum társulatok iránt rendszerint megnyilatkozni szokott. A fíradhatatlan tulajdonos ez alkalommal is a legjobban szervezett társulatot hozza le a fővárosból, amely már holnap kedden este fog a közönségnek bemutatkozni. Jobbnál jobb női és férfi erők és a jelenlegi legnagyobb szenzáció: az eddig még le nem leplezett gondolatolvasó művészpár. A névsor különben a következő: Lantos Olga couplé éne-

kesző, Kaczér Erzsí soubrette, Sister Roland nemzetközi ének- és tánc kettős, Tomcsányi Ilona hangverseny énekesnő, Nyárai Jenő komikus, Regnis Frigyes hegedű humorista és hangverseny művész, Gyárfás Ödön salon humorista, a fővárosi tarka színpad tagja, Pritl és Fáy udvari művészek, a 20. század talánya a jelenkor legjobb mnemotechnikusai.

— **RENKIVÜLI ÉRTÉKES** újdonság háziasszonyok és teázók részére a **Jamaicai Rumbouquet Compositió**, mivel bárki készíthet magának házilag a legegyszerűbb uton igen finom **Jamaica Rumot**. 1 üveg ára utasítással ellátva 1—1½ liter Jamaica rum készítéséhez 60 fillér. A legfinomabb **Teának** van elismerve az egész világon a **POPOFF-féle**

rosz karaván tea. Ugyiszintén valódi **Angol Rumok és Teák**, **Franczi likőrök és likőreszenziák** kitűnő minőségben kaphatók droguisnál: **Zalán Béla Szabadkán.**

— **Rendőri hírek.** Özv. Csincsák Istvánné panaszt tett a rendőrségnél, hogy ismeretlen tettes a múlt éjjel 6 drb. baromfit az udvarán levő ólból ellopott. — **Vörös Mátyás** tamburás egy nyilvános helyen elaludt, mialatt ismeretlen tettes az egész ruházatát elemelte.

Uteai harc.

— **Tömeges bleskázások.** —

Az elmúlt éjjel, míg városunk békes polgárai az igazak álmát aludták, az idei szüret termése, a kiforrott új bor valóságos csatározást idézett elő a magyar városnegydedben, a VI. közbén.

Azokat a dolgokat, amelyek néhány óra lefolyása alatt itt történtek, megdöbbenéssel veszi mindeu szabadkai polgár tudomásul és a közbiztonság illetén szomorú állapota erélyes intézkedések foganatba vételét sürgeti.

A rendőrség főnökének halaszthatatlan óvintézkedéseket kell megtennie, hogy a gyakori verekedések helyein a legénység összejövele legalább egy időre teljesen betiltás és a veszedelmes bot, bicska és löfegyver viselése is szigorúan ellenőriztessék.

Az elmúlt éjjel a rendőrség eddigi tudomása szerint nem kevesebb mint hat esetben történtek veszedelmesebb jellegű utcai támadások amelyek egyike két halálos sérüléssel végződött.

A legszomorubb kimenetelű utcai harc a VI. körben, a Béla és Türr utcák sarkán folyt le.

Az eddigi vizsgálat eredménye szerint két hirhadt hatodik körű verekedő Nagy Buzder Mátyás és Gálfy János kerültek össze.

Mindketten többedmagukkal lévén, bántalmazni kezdték egymást és csakhamar erőpróbára került a sor. Az eredmény az lett, hogy a két vezér halálos sebekkel maradt a csata színhelyén. Nagy Buzder egyik ellenfelétől olyan hasvágást kapott, hogy a belek azonnal kifordultak, Gálfy pedig a fején és lágyékán kapott életveszélyes sebeket.

A cirkáló csendőrök látták meg a rendőrlaktanya közelében vérben fetregő Nagy Buzdert, azonban a tettesek már akkorra elmenekültek. A mentők mindkét sérültet a kórházba szállították, ahol Nagy Buzder ma délelőtt 10 órakor kiszendett. Gálfy még él.

A rendőrség a vizsgálatot a legnagyobb eréllyel folytatja és eddig

már annyi meg van állapítva, hogy Gálfy társaságában két Horvát nevű sógora volt, Nagy Buzdernek pedig 6—8 legény segédkezett, akik között a vezérnek két fivére is ott volt.

A háború.

Tokio, okt. 17.

Oyama ideérkezett táviratai részletesen írják le az eseményeket. Sok helyet talált az utolsó küzdelmek színhelyén, melyek a térképeken nem találhatók. Oyama azzal közléssel végzi jelentését, hogy e hó 10-től 14-ig szakatlanul folyt küzdelem minden irányban kedvező eredménnyel járt. Az ellenség számbelileg felülmúlta a japánokat és nemcsak hogy megverték, hanem erősen üldözésbe is vették. Az oroszokat ugymond-a Hunho balpartja felé üzzük és nagy kárt teszünk bennük. Több mint 30 ágyut zsákmányoltunk! A foglyok száma több száz. Az ellenség tervével teljes kudarcot vallott. Támadása meghiusult. *Veszteségei legalább 30,000 ember. Zsákmányoltunk ágyukon kívül nagy tömeg lövészeres kocsit és rengeteg fegyvert. A japán veszteségek 11-től 12-ig 1250 embert tesznek ki. Tizenöt tiszt elesett, 46 megsebesült.*

Csifu, okt. 17.

A jantai csatában szenvedett szörnyű vereség lesújtó hatással volt ugy Stösselre, mint a port-arturi csapatokra. Az erődök bombázása két nap óta tart, megdöbbenő eredménnyel. Ma éjjelre rohamot várnak. A vár feladásáról a híreket minden órában várják.

MULATSÁGOK.

A bajmoki ifjak vasárnapi mulatságukkal fényes sikerrel dicsekedhetnek és ez a helybeli mulatságok iránt igen fogékony közönség meleg érdeklődésének köszönhető, De a szabadkaiak is kivették részüket.

Az előadást *Teichner* Rózsika Hel-tai „Az omnibusz költészete“ monológjával nyitotta meg, kedves behizelgő előadásával osztatlan tetszést aratva. Utána a „Grófkisasszony című vigjátékot hozták színre, melyben *Teichner* Rózsika és *Bruck* Rezsinke vitték a főszerepeket, lámpaláz nélkül, olyan kellemesen elcsevegték, mintha az ezerszemű Cézár nem is irányította feléjük tekintetét, játéku-kkal általános elismerésre találtak. *Berger* Ilonka egy 11 éves kis leányka, ki egy parasztleány szerepét játszotta a valóságos „csodagyermek“ számban ment. Játékaért bőséges tapsban részesítette a közönség.

Steiner Margit és *Kellner* Paula is jól megállták helyüket. A végső pontot *Militicsi Fischer* Jolán „Oh azok a nők“ monológjával töltötte be, előadásával és ügyes mozdulatával aratva sikert.

Az előadás végeztével hozzáálltak a tánchoz, melyet jókedvvel a késő reggeli órákig huztak ki.

Megjelent *asszonyok*: *Schosberger* Simonné és *Hugóné*, *Berger* Jakabné, *Fischer* Zsigmondné és *Lipótné*, *Schosberger* Aurélné *Révész* Ottóné, *Szabados* Józsefné, özv. *Fischer* Józsefné, *Robitsek* Ferenczné, *Guttman* Mórné, *Teichner* Mórné, *Bruckné* (Monostorszeg), *Weisz* Ignáczné, *Schäffer* Gézáné (Doroszló), *Weisz* Károlyné (Szabadka), *Blum* Lajosné, *Herczog* Jakabné, *Rosenfeld* Ferenczné, *Steiner* Miksáné, *Schreier* Dezsóné, *Schäffer* Ignáczné, *Kellner* Simonné, *Schäffer* Mórné, *Szakács* Antalné. *Leányok*: *Schosberger* Jolánka, *Teichner* Rózsika, *Pahaner* Stéfánia, *Guttman* Rezsinke, *Bruck* Rezsinke, *Keller* nővérek, *Ivánkovic* Margit, *Blum* Margit, *Berger* Ilonka, *Hermann* Ilonka (Szeged), *Schäffer* nővérek, *Reich* Rózsika, *Szakács* Lenke

Carév Victoria, Niederholcer Gizella, Pelcer nővérek, Rih Teréz, Rieger Annuska, Péntes Berta, Steiner nővérek, Schreier Rózsika (Szabadka).

Felülírtak: Lichtnekert József 5kor., Teichner Mór, Dr. Weisz Fülöp 2-2 kor, Kladek és Hamburger cég 1 kor, Szakács Mihály 1 kor. 20 fill., Schreier Dezső, Berger Jakab, Schosberger Aladár, König József 1-1 kor., Beck Dezső 80 fill., Steiner Miksa 40 fill., Herceg Jakab 60 fill., N. N. 40 fill., Kelemen Pál 40 fill., Budánovics Mátyás 20 fill., Robitsek Ferencz, Weisz Károly 60-60 fill., Pfeiffer Kálmán 40 fill., Szántó Samu 20 fill., Nagy András 80 fill. A felülírtaknak ezután mond a rendezőség hálás köszönetet.

(b. b.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

Elvérzett az utcán.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Ma volt a szabadkai esküdtbíró-ság előtt a jelenlegi ciklus első ügyének tárgyalása. Egy kishegyesi borbély legény ült a vádlottak padján, halált okozó testi sértés vádjára miatt.

Hermec István kishegyesi korcsmájában f. évi július hó 10-én esti 10 óra után egy kis csete-pata támadt a borozgató vendégek között. A korcsmáros e miatt a veszekedés okozóját, Kuzmics Tamás kalapossegédet kihelyezte az utcára.

Ezután tovább folyt csendesen a korcsmai szórakozás, amelyet a be lépő Hermec Imre zavart meg azzal, hogy odakünn az utcán valaki segítségért kiált. Valamenyen kimentek a megjelölt helyre, ahol a kalapos legény feküdt átszurt lábbal, amelyből patakzott a vér. Mire oda ért az orvos, már nem lehetett segíteni rajta, a sok vérvesztés folytán meghalt. Azt, hogy ki volt a bicskázó, titok maradt.

A vizsgálat során meg lett állapítva, hogy azon idő alatt, míg az utcán ezek történtek, csupán Greiner Ferenc borbélysegéd távozott a korcsmából. Hozzá hasonló egyént több tanu látott a véres tett színelhéről megfutamodni.

Ezek alapján Greiner vád alá helyeztetett és ma ült fölötté törvényt az esküdtbíró-ság.

Elnök volt dr. Polgár József, szavazó bírák Marián Miklós és dr. Kovács Gyula. A vádhatóságot Eperjessy Béla kir. ügyész képviselte, vádlottat dr. Csillag Károly védte.

Esküdtékül kisorsoltattak: Rajcsics A. József, Matkovics Károly, Kálmán Károly, Bátori Mátyás, Milkó Henrik, Böleskey Lajos, Bibó Bige György, Pajor Kornél, Skultéti Gyula, Pásztori Endre, Bartek Károly, Latki Lajos, póttag Varga Károly.

Vádlott kihallgatása alkalmával tagadja, hogy az elhalt ő szurta volna meg. A korcsmából már akkor távozott, a mikor a dolog megtörtént.

A tanúk a bűnösség megállapítására nézve semmi lényeges bizonyítékot nem szolgáltatottak és így a vád és védelem is csak érzelmi momentumokra szorítkozott.

A rövid beszédek elhangzása után az elnök feltette a bűnösség megállapítására vonatkozó kérdést, mire az esküdték visszavonultak és rövid tanácskozás után meghozták verdiktjüket, mely szerint vádlott bűnösségét nem találják beigazoltának és így a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

A vádlottat az ítélet kihirdetése után azonnal szabad lábra helyezték.

SPORT.

Felhívás. A Szabadkai Sport Egyesület tudomására hozza a t. tagjainak hogy a Bécsben f. hó 23-án rendezendő 40 km. Marathoni gyaloglási versenyen testületileg fog részt venni tehát mindazok kik a kirándulásban részt venni óhajtanak, jelentkezhetnek a sport eséleti helyiségben naponta 5-6 óráig csütörtök d. u. 6-ig. Az utiköltség oda és vissza 15 korona mely összeg a jelentkezéskor már befizetendő.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 45.

Azután mind a két öklével a levegőbe sújtott. A vojvoda arcát a sértő szóra elfutotta a vér, a szemében a harag csillámlott, de a másik pillanatban még az izgatottsága is megszűnt, amely egész valója fölött uralkodott akkor, mikor a terembe lépett.

— Pasa, küldhettem volna má is hozzád ezzel a hírrel, de nem akartam, hogy dühödnek kívülem más tanuja legyen. Gyanút kelthetett volna dühöd még saját embereidben is. De meg nem is a dühvel érsz célt abban a válságos pillanatban, amelyben nem erőszakkal állsz szemközt. Hallgass meg. A hajdukok, akik bizalmas emberemet is megakarták ölni, tudják, hogy követeid fontos hirt hoznak Carigrádból. Megmondták neki, hogy ezeknek a híreknek jobb hasznát veszi Pazvanó mint te. Ezeket a híreket nem szabad Pazvanónak megtudni.

— Ezer janicsárt, meg spahit verem a kutyákra, kiáltotta rekedten a pasa.

— Mit érnél vele. A hírek előbb Szófiában lesznek, mint zsoldosaid a hajdukok nyomában. Egyetlen ember is elég lesz, ha hírnökeidet kii akard szabadítani a hajdukok kezeközül.

— Te talán?

En pasa. És gondold meg, hogy ha csak perceid vannak a tanácskozásra Bizalmas emberemmel haladéktalanul elhagyom a várost. Jó lovakat adsz alánk. Holnap után a hírnökeid itt lesznek. Pazvanónak nem szabad megtudni, mi hirt hoznak embereid Carigrádból. Jól felkészülve várhatnád támadásodat pasa. Pedig neked kudarcot vallanod nem szabad.

A pasa dühe fokozatosan tünt el. Radin minden szava reményt keltett valójában. A vad, szenvedélyes lélek a gyöngye ember bizalmával állt a vojvoda előtt, aki gunyos szájalommal nézte a vad megszédülését.

— Igéred, hogy úgy lesz, amint mondtad.

— A Sztara Planina vojvodája soha sem maradhat adósa a küszten-dili pasának.

Hangjából metsző guny érzett ki, amit azonban a pasa a válságos helyzetben nem vett észre.

— Menj vojvoda.

Radin szótlán fordult meg s indult kifelé. A pasa követte. Az ajtóban őrt álló szolgának kiadta a parancsot, hogy két lovat adjanak Radinnak, mert haladéktalanul el kell hagynia Küszten-dili társával együtt. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: **AZ ALAPITÓK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyarlót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a „Bácsme gyei Napló“ kis hirdetési rovatát.

Egy írói szekrény megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban 580

Egy hentes felszerelés gépekkel üzlet fel- osztás miatt sörgösen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 581

Végtelenül szeretni tudó intelligens fiatal ember érdek nélküli ismeretségét keresi fiatal uri asszonykának. Leveleket „Édes“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 578

Átveszek (vidéken is) fűszerüzletet trafik és pálinkaméréssel egybekötve. Grósz Bernát B.-Aranyos, Szabolcs m. u. p. Gyüre. 579

Izr. leány nevelőnői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 576

Széchenyi t. éren egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóba. 560

Mákdaráló egész jó karban azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 562

25 év óta fennálló rövid divattáru üzletem, előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Blumberg, Nyiregyháza. 563

Varróleány egy fiatal ügyes, házhoz ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 575

dasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi október hó 6-án.

A városi tanács.

17743 és 20628/904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező a szabadkai 7229 sz. betétben 22893 hr. szám alatt a szebesicsi iskola mellett levő 1975 n. ölnyi föld és a III. kör Zászlós utca és Bercsényi utca sarkán lévő üres házhely f. évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor a gazdasági ügyosztályban nyilvános szóbeli árverés útján örökáron el fognak adni.

Vevők tartoznak a vételár biztosítására a leütött összeg 10%-át bálnatpénz fejében az árverező bizottság kezeihez lefizetni.

Egyébb árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi október hó 14-én.

A városi tanács.

Schmidt Flórián

kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Kalasi-ut 217. szám.

Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkéféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárulás nagyban és ki-
o o o csinyben. o o o
Ugy helybéli mint vidéki megrende-
lésekre kiváló gondot fordít.

Must eladás

A szabadkai földmives iskola palicsi présházában sojtolás alatt levő nagyburgundi, szentlőrinczi és oportó szőlőkből sajtolt

édes must

Hliterenkint 28 korona készpénz fizetés mellett kapható — míg a készletben tart — a vevő hordójába szűrve és helyben átvéve. — Legkisebb eladási mennyiség 1 Hl.

A felügyelő bizottság.

! BIZTOS SIKER! Tessék próbát tenni

Eddig még nem létezett a legjobb és legbiztosabb szer

lábizzadás ellen.

Ára 1 kor 20 fill.

Kapható egyedül a készletben a KERNYAJSSZKY

PUSKÁS DUSÁN

Szabadkán.

Valódi csak ezen védjeggyel.

Lichtnekert-féle ház a vasutállomással szemben és DERTÜL JÁNOS műköszörűsénél Kazinczy-utca.

21852/904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező Tompa körösi IV. ny. 226^{400/2000} n. lánccz gyeplő a mely az 1904/905 gazd. évre ugarnak lett hagyva f. évi október hó 22-én délelőtt 9 órakor a helyszínén nyilvános szóbeli árverés útján 25 évre hasznóbérbe fog adni. Hasznóbérlők tartoznak a hasznóbér felét óvadékképpen azonnal a helyszínen fizetni.

Egyébb árverési feltételek a gaz-